

Naročnina za celo leto
2 K.

Pesamezna številka velja
6 vin.

Naročnina se tudi na
pol leta plačuje in se
mora poslati vnaprej.

Cena oznanil je za eno
stran 64 K, 1/2 strani
32 K, 1/4 strani 16 K,
1/8 strani 8 K, 1/16 strani
4 K, 1/32 strani 2 K, 1/64
strani 1 K.

Pri večkratnem oznanilu
je cena posebno znižana.

Slava Tobi, ki si nas kmete ljubili!

Kmečki stan, srečen stan!

Za oznanila (inserate)
uredništvo in upravni-
štvo ni odgovorno.

Uredništvo in uprav-
ništvo je v Ptujju v
gledališkem poslopiju
štej. 3.

Štajercizhaja vsaki drugi
petek, datiran z dnevom
naslednje nedelje.

Dopisi dobrodošli in se
sprejemajo zastoj.

Rokopisi se ne vračajo
in se morajo najdalje do
ponedeljka pred izdajo
dotične številke vpslati.

Štev. 20.

V Ptujju v nedeljo dne 30. septembra 1906.

VII. letnik

Mesto besed — dejstva!

Šolsko leto je zopet pričelo in lahko pre-
jedamo uspehe našega dela. Velik črnogledec
bi moral biti, kdor ne bi bil zadovoljen s temi
uspehi. Vkljub nasilnemu navalu prvaških na-
sprotnikov ljudstva in njega bodočnosti se zave-
dajo stariši svoje svete dolžnosti v vedno večjem
številu.

Dokazovali smo potrebo nemščine in naših
dokazov ni mogel nikdo ovreči. Dokazovali smo,
da pošiljajo najhujši nasprotniki nemške šole
nam svoje otroke — v nemške šole. Povedali
smo imena in nikdo nam ne more reči, da smo
neresnic govorili. Na temelju suboparnih dejstev,
da temelju nepremagane in nepremagljive resnice
smo sezidali svoje nazore in smo sprožili klic:
stariši, dajte svoje otroke v nem-
ške šole! In stariši so nas v veliki meri
obgali.

Vse nemške šole na Sp. Štajerskem so letos
prenapolnjene. Ptujška dekliška kakor deška
šola imata prenapolnjene razrede (od 70—80
učencev, več nego dopušča zakon) in velik del
učencev so slov. otroci. In šolnina v Ptujju je
bila povišana leto za letom od 6 na 8 in letos
na 12 kron. V Ptujju so se pripetili slučajji, da
so najzagrizenejši prvaki prišli s klobukom v
roki prosit, naj se njih otroke v nemško šolo
sprejme. V zadnjem trenutku se je celo občin-
ski odbor v Ragonnici, kateremu načeljuje župan
Brumen, prvaški pajdaš in desna roka Brendiča,
javil za nemški poduk in Brumen je pripeljal
njegova otroka in milo prosil za sprejem...
Kavno tako gimnazija v Ptujju; najbolješ merilo
na njo je toli sovraženi pripravljalni tečaj (Vor-
bereitungsklasse), katerega je obiskovalo lani 28,
letos pa 43 učencev. Istotako je razmerje v
Ptujju, Mariboru, Brežicah ob Savi itd.; pripete se
slučaji, da prihajajo otroci iz Kranjske v štajer-
ske nemške šole... In vse to se godi v kljub
raznosnemu zatiranju resnice od strani cele
armade prvaških dohovnov, advokatov, učiteljev
in njih priveskov, v kljub gonji prvaškega časo-
pisa, v kljub zlorabi prižnic.

To so — dejstva, v pričo katerih se zgubè
razne besede prvaško-klerikalne politike kakor
im, kakor megla v jesenskem vetru.

In ta dejstva nas morajo ohrabriti, nam
morajo dokazati, da smo delali prav in pokazati
novo pota v novi boj. V tej borbi nam služi
oborno — postava. Postava zasuiguri urenitvenje
nemške (minoritetne) šole v hipu, ko je 40 otrok
kakaj, katerih stariši so za tako šolo. Državni
temeljni zakon z dne 21. dec. 1867 pravi do-
voljno: „Predpogoj za urenitvenje minoritetne
šole je, da se naglašava pravico od strani pristašev
etične narodnosti.“ Stvar je torej čisto едно-
stavna: Par mož stopi skupaj in napravi prošnjo
na okrajni šolski svet, v kateri zahtevajo na-
staviteljo „iz stališča člena XIX dr. t. zak. z dne
21. dec. 1867, dr. z. št. 142 ustanovitve nemške
šole.“ Tej prošnji (katero uredništvo „Štajerca“
ravno rado brezplačno naredi) je pridati polo s
podpisani starišev ali njih nadomestnikov. Vsako
doklo podpiše, ki stanuje ne več kot 4 km od
šole, kjer naj se ustanovi šola, samo da je av-

strijski državljani; pri tem je vseeno, ali razame
nemški ali ne, itd.

To bi bila pot, po kateri bi imelo napredno
gibanje korakati do novih, še lepših in večjih
uspehov. Klerikalni nasprotnik pa naj tuli od
jeze in sovražstva kot ranjena zver, — ljudstvo
bode vrglo svoje zatiralce ob stran, kajti to iz-
koriščano ljudstvo se je naveličalo praznih besed.
Naveličalo se je fraz, naveličalo se je lepih
obljub in sladkega prilizovanja in odločno za-
hteva — dejstva.

Politični pregled.

Odsek za volilno reformo je pričel svoje
delo nekaj dni pred državnim zborom. Pečal
se je najprvo s § 7. volilne preosnove. Posl.
Kaiser je predlagal, naj se sklene, da mora biti
vsak volilec vsaj 2 leti v enem kraju. Vlada in
razni poslanci so govorili proti tej predlogu.
Končno se je sprejel § 7, kakor je bil od vlade
predlagan. S tem je splošna in ednaka volilna
pravica sprejeta! Istotako se je sprejel § 1
vladine predloge. Dne 12. t. so predlagali Po-
ljaki volitev pododseka, ki naj določi natančne meje
med državo in deželno zakonodajo; predlog je
bil sprejet, ako ravno ima namen, zavlačiti vo-
lilno preosnovo. Dne 17. t. je sprejel odsek
predlog, da bodi volilšč vsaka občina. Dne 19.
t. se je sprejel § 4 vladine predloge. Potem so
sklenili poslanci preložitev razprave § 5, ker
hočejo klerikalci predlagati pluralno volilno pra-
vico. Nadalje se je sklenilo, da bodo volitve
po celi državi na enem dnevu. 27. t. so govo-
rili o volilnih listah; pri tej priložnosti sta se
skregala prvaška poslanca Tavčar in Šušteršič.
Govori se, da hoče posl. Tavčar z obstrukcijo
pričeti...

Državni zbor je pričel zasedanje 18. t. m.
Najprvo so se morali poslanci zaradi opavskih
izgredov skregati. Nemški poslanec Hofer je
podal potem nujnostni predlog, o katerem govo-
rimo posebej. Potem je razpravljala zbornica o
zakonu glede apoteke. V odsek za volilno preo-
snovo so bili na novo voljeni poslanci Vogler,
Tavčar, Schlegel in Grabmayer. Druga seja se
je vršila 25. t. m.

Krvava Rusija. Pri bojih v Sjedlicah je bilo
skupno 172 oseb ubitih, 450 težko in lahko
ranjenih. 280 oseb je bilo aretovanih. — Mesto
Kalvaria je pogorelo; zažgali so carjevi hlapci.
— General Treppov, eden najzagrizenejših krv-
nikov carjevih, je umrl. Nekateri trdijo, da ga
je zadela kap. Drugi zopet pa poročajo, da je
Treppov zastrupljen in so tudi resnično njegovega
kuharja zaprli. Tudi se govori, da je Treppov
sam svoje življenje končal, ker je padel pri
carju v nemilost. V carjevi palači sami so se
namreč razkrile zarote in car je z vso svojo
družino pobegnil iz Rusije. Po celi državi se
seveda ponavljajo krvavi dogodki; bomba, re-
volver in sablja vladajo danes na Ruskem...

Vojaške razmere. Opravičena je trditev, da
delajo gotovi oficirji in vojaški zdravniki s si-
novi kmeta in delavca, ki so prisiljeni, nositi
plavo suknjo, hujše nego z živino. Evo dokaz:
Vojak Zwerger od 4. pešpolka je dobil pri vaji
kilo (bruch); naznanil se je bolnim, ali zdrav-

nik ga je opsoval in imel za simulanta. Povelj-
nik pešpolka se je potem še surovo obnašal
proti poslancu Hoferju... Tako delajo ti go-
sposki sinčki, ki žive od delavskih žuljev, s si-
novi ljuštva. Človek, ki ima smrtnonevaren
„bruch“, je „bestija“, „simulant!“ Kdo pa pla-
čuje vojaštvo? Ljudstvo in to isto ljudstvo ima
tiho biti! Ali to pot so je gospodje skupili. Zbor-
nica je sklenila ednoglasno, da se naj 1. vojak
Zwerger takoj iz službe odpusti, da naj se 2.
vojaškega zdravnika v preiskavo pokliče in da
naj 3. poveljnik pešpolka št. 4 poslanca
Hoferja ter predsednika zbornice za odpuščanje
prosi! Tako bi se moralo vedno postopati, kajti
ljudje ne pridejo zato na svet, da bi jih po-
bijali gospodski sinkoti...

Čenjene naročnike opozarjamo, da je pla-
čati naročnino le neposredno, to se pravi:
ali v gotovini v uredništvu lista v Ptujju, ali pa
po pošti na naslov: uprava „Štajerca“. Nikdo
drug ni pooblaščen sprejemati denar! — V
zadnjem času narašča število naših odjemalcev.
To je dokaz, da se list ljudem dopada. Torej
brez strahu na delo za „Štajerca“!

Dopisi.

Črešnovce pri Slov. Bistrici. Tukajšnji žeg-
nani fihposov dopisun je zadnjič v fihposu
čvekal, da so pri nas Stajercijanci pogoreli. Ali
mi o kakem požaru nič ne vemo in se prav
dobro počutimo, zraven pa še znova trdimo,
da je za vsakega Slovenca dobro in koristno,
naj si je kjer koli, ako poleg svojega materinskega
jezika razume tudi nemški. Dalje svetujemo do-
pisunu, naj Laha in Kresnika spoštuje, ker sta
boljša kristijana kot je on sam. Seveda, ta
moža sta dopisunu pri sodnji dokazala, da
naša cerkev je hiša molitve, ne pa hiša obre-
kovanja, psovanja in prepira, in to dopisuna
peče. Tistega miru pa, ki ga dopisun svetuje
Kresniku, pa je on sam najbolj potreben, ker
pri nas res ni blaženega miru, odkar se je k
nam toti dopisun priklatil. Zraven pa mu pre-
roknjemo, da noben obč. predstojnik, naj je iz-
voljen kateri koli, ne bo tako plesal, kakor bo
dopisun piskal. Pri nas bo zopet mir, kadar se
ti, dopisun, od nas pobereš. Da se to le prav
kmalu zgodi!

Iz Koblja na Pohorju. (Fihposovci). Ljubi
Štajerci! Tudi pri nas te radi čitamo, čeravno
tu imaš dosti neumnih fihposovcev, ki se v nas
napredne kmete semtertje zaletavajo s svojimi
oteklami jeziki. Nekaj ti jih naštejemo. Naš or-
ganist pri teh fihposovcih nosi zvonec in se na-
zarensko peni, kadar te zagleda na pošti, nje-
govi dve frajli sta pa tako imenitni, da bo go-
tovo kak farček katero vzel za kuharico. Krč-
mar Rupnik pravi, da za te, ljubi Štajerci, nima
prostora v svoji hiši, pač pa pri njem imajo do-
volj prostora zaljubljeni fantalini, ki tja zaha-
jajo zavoljo krčmarjevih „devic“. Tretji fihpo-
sovec je Franc Friderih. Tisti bi se tudi rad
akobacal na županski stol, naprednjaki pa ne
marajo imeti kastruna za župana; naj rajši malo
bolj gleda na Katerco, da ji ne bo Bogečov
fant dajal pohujšanja. Še nekaj mlečozobih tu
ima fihpos, med njimi je najbolj znan Friderihov